

Technische vragen

Van	Heike Brandes – D66 Tim Geluk van den Burg – Groen Links Mirjam Roos – ChristenUnie Sophie Heesen – PvdA Sjane-Marie Koppers – Gouda Positief Bo Boxma – VVD Margreeth van Dijk – CDA Martin de Jong – SGP Beatrijs Lubbers – PvdD Linda Verschut – Leefbaar Gouda Theresia Uittenbroek – Gouda Vitaal Rüstem Çetin - GBG
Datum vraag	18 maart 2024
Onderwerp	Preventie van jeugdhulp en jeugdbescherming
Commissiegriffier	Lars van der Linden
Datum antwoord	18 april 2024

Als we het hebben over het terugbrengen van het aantal kinderen dat jeugdhulp of zelfs jeugdbescherming nodig heeft, dan kijken we met grote regelmaat naar de preventieve kant. De commissie Samenleving onderkent het belang van preventie voor zowel ouder als kind, waarbij indien nodig het gehele gezinssysteem betrokken wordt, en heeft hierover de volgende vragen

1	Wat is er op dit moment aan preventieprogramma's beschikbaar voor Goudse inwoners? <i>Dit is een grote veelomvattende vraag. Gekeken naar de gegeven inleiding met betrekking tot het terugbrengen van het aantal kinderen dat jeugdhulp of jeugdbescherming nodig heeft, focust dit antwoord op de preventieprogramma's beschikbaar voor Goudse gezinnen, kinderen en jongeren en niet voor alle Goudse inwoners. Dit houdt in dat preventieve programma's voor alle inwoners in Gouda, zoals Welzijn op Recept en de gecombineerde leefstijlinterventie (GLI), niet aan bod komen in dit antwoord.</i> <i>Hoewel dit enige afbakening geeft, blijft het in kaart brengen van alle preventieprogramma's op dit moment een grote uitdaging om de volgende redenen:</i> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Als we kijken naar de preventieve inzet voor de Goudse gezinnen, kinderen en jongeren raakt dit aan de vele levensdomeinen van deze doelgroepen. Denk hierbij aan onderwijs & ontwikkeling, opvoeden & opgroeien, werk & inkomen, vrije tijd & welzijn, gezondheid & zorg/ondersteuning. Deze levensdomeinen zijn op hun beurt ook veelomvattend. Zo is onderwijs & ontwikkeling ook weer op te delen in thema's zoals taalontwikkeling en ondersteuning bij sociaal- emotionele vaardigheden en richt gezondheid zicht op sport, maar ook mentale gezondheid. Daarnaast betreft het de levensdomeinen van de kinderen en jongeren zelf, maar ook van hun opvoeders. Kortom, wanneer we kijken naar de</i>
----------	---

kinderen in de contexten die invloed hebben op het opvoeden, leren en opgroeien is het lastig om de preventieve programma's allemaal in kaart te brengen.

- Naast de preventieve programma's voor de gezinnen, kinderen en jongeren worden er ook effectieve interventies/methodieken gericht op de werkwijze en samenwerking van de uitvoerende professionals. Denk hierbij aan het werken aan de hand van de methodiek Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoeften (GIZ), de ABC methode of de Zelfredzaamheid Matrix (ZRM). Hoewel dit niet aan bod komt in dit antwoord, hebben de Goudse gezinnen, kinderen en jongeren ook baat bij en deze effectieve interventies dragen zo indirect bij aan een effectieve preventieve inzet.
- Normaliter wordt er gewerkt met 1Gezin 1Plan 1Regisseur. 1 Gezin 1 Plan 1 Regisseur is een plan met daarin afspraken over alle hulp die het gezin krijgt. Hierbij wordt gekeken wat voor het gezin belangrijk is. De ondersteuning kan dan komen door de inzet van een preventief programma, maar kan ook vanuit reguliere preventieve activiteiten, zoals bijvoorbeeld ondersteuning door jongerenwerk, buurtsport 12-/12+, re-integratietraject door de gemeente voor jongeren onder 27 naar werk of school, basis jeugd GGZ door het sociaal team of opvoedcursussen van het Centrum Jeugd en Gezin (CJG). Het in kaart brengen van de preventieve programma's geeft dus geen complete weergave van de inzet in het preventieve veld.

Ondanks de bovenstaande uitdagingen is er een poging gedaan om de beschikbare preventieprogramma's op dit moment zo helder mogelijk in kaart te brengen. In bijlage 1 is een tabel opgenomen met overzicht van de beschikbare preventieprogramma's per levensdomein/categorie op dit moment voor Goudse gezinnen, kinderen en jongeren.

Per programma wordt aangegeven op welke doelgroep het programma zicht richt (vraag 1a), of het programma effectief is bewezen (vraag 1b/1c), op welke wijze het programma vindbaar en toegankelijk is voor de betreffende groep (vraag 1d), welke randvoorwaarden gesteld zijn (vraag 1e) en of deze randvoorwaarden zijn vervuld (vraag 1f).

NB: Dit schema is niet uitputtend en bovendien een momentopname. Het preventieve veld en haar programma's blijft in ontwikkeling.

- a. Op welke doelgroep richten deze programma's zich?
Zie tabel bijlage 1.
- b. Welke van deze programma's zijn bewezen effectieve programma's?
Zie tabel bijlage 1
- c. Welke van deze programma's zijn geen bewezen effectieve programma's?
Zie tabel bijlage 1
- d. Op welke wijze zijn deze programma's (wel en niet bewezen effectief) vindbaar en toegankelijk voor de betreffende doelgroep?
Zie tabel bijlage 1
- e. Welke randvoorwaarden moeten zijn ingevuld om deze programma's ook effectief te laten zijn?
Zie tabel bijlage 1
- f. In hoeverre zijn deze randvoorwaarden ook ingevuld?
Zie tabel bijlage 1

2 Welke programma's die bewezen effectief zijn zouden we kunnen toevoegen aan ons Goudse aanbod?

- a. Welke preventieve maatregelen zijn mogelijk om gezinssystemen te versterken zodat een ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing voorkomen kan worden?
Een interventie die je hiervoor kunt inzetten is intensieve thuishulp. Daaronder wordt Ambulante

Spoedhulp (ASH) en Families First geschaard. Dit zijn specifieke interventies ter voorkoming van een uithuisplaatsing. Ter versteviging van het gezinssysteem zijn interventies mogelijk als Multidimensionele Familie Therapie (MDFT), Multisysteem Therapie (MST) en Intensieve Ambulante Gezinsbegeleiding. Dit zijn allemaal bewezen interventies volgens het Nederlands Jeugd Instituut.

b. Welke preventieve maatregelen zijn mogelijk voor echtscheidingsproblematiek?

In de beantwoording van deze deelvraag beperkt het college zich tot de interventies die momenteel al lopen binnen Gouda of die momenteel onder ontwikkeling zijn.

Preventief aanbod bij echtscheidingsproblematiek kan zijn:

- Informatiebijeenkomsten (ook online) voor ouders (Villa Pinedo)
- Laagdrempelige hulp bij opvoeden in een scheidingssituatie (Sociaal team)
- Kies, spel en praatgroep voor kinderen van 4-12 jaar.
- Laagdrempelige hulp bij emotionele verwerking (Sociaal Team)
- Advies over juridische zaken van sociaal raadslieden/juridisch loket
- Vroegtijdige hulp bij relatieproblemen: cursus Hou me vast
- Preventieve hulp voor kinderen: een buddy (ervaringsdeskundige) van Villa Pinedo

Gouda heeft scheidingsplein.nl waarop allerhande informatie (praktisch en ondersteunend) is te vinden over scheidingen en vrij toegankelijke hulp in Gouda. Informatie over preventie bij scheidingen in Gouda is ook te vinden op de website van het [Sociaal Team](#).

Het college onderzoekt op dit moment de mogelijkheden om complexe scheidingsproblematiek te voorkomen met het aanbieden van gratis relatietherapie aan stellen met een laag inkomen effectief en een gespecialiseerd Relatie en Scheidingsteam (met inzet van de Lokale toegang en Sociaal Team) naar het voorbeeld van de gemeente Zwolle.

c. Welke preventieve maatregelen zijn mogelijk voor thuiszitters?

Op dit moment loopt er een samenwerking met het Instituut voor Publieke Waarden waarin wij in samenwerking met een aantal andere gemeenten een actieonderzoek doen naar maatregelen die passend zijn voor 'thuiszitters'. De eerste resultaten van dit onderzoek zullen voor het zomerreces aan het college gepresenteerd worden en vervolgens met de Gemeenteraad gedeeld worden.

d. Welke preventieve maatregelen zijn mogelijk om ouders te ondersteunen in de praktische opvoeding?

- Het Sociaal Team biedt laagdrempelige opvoedondersteuning aan ouders die moeilijkheden ervaren rondom opgroeien en opvoeden. Hier is ook aandacht voor het praktische aspect en zij maken hierin ook een integrale koppeling naar eventuele hulpvragen van de ouder(s).
- Het Centrum voor Jeugd & Gezin biedt inhoudelijke opvoedondersteuning, gericht op specifieke moeilijkheden die door ouders worden ervaren in de opvoeding.
- Op www.opvoedingsvragen.nl kunnen ouders allerlei informatie vinden met betrekking tot opvoeden en opgroeien.
- Op de blog van Online Opvoedhulp is allerlei informatie te vinden over opvoeden.
- De website van Ouders van Nu biedt veel (praktische) tips over (toekomstig) ouderschap.

Bovengenoemde informatie is bovendien terug te vinden op de website van het Sociaal Team Gouda.

Aanvullend op bovenstaande interventies, zou nog gedacht kunnen worden aan onderstaande interventies, welke volgens het NJI een bewezen effect hebben:

Home-Start - <https://www.nji.nl/interventies/home-start>

Moeders informeren moeders (MIM) - <https://www.nji.nl/interventies/moeders-informeren-moeders-mim>

e. Welke kosten zijn er aan deze programma's verbonden?

Dat is op dit moment niet te zeggen. Er is aanvullend onderzoek nodig om een accurate inschatting te maken.

	f. Welke baten kan dit op de langere termijn opleveren? <i>Zie beantwoording van vraag 2.e.</i>
--	--

Bijlage 1

Levensdomein	Preventieprogramma	Doelgroep	Effectief en opgenomen in de databank? Zie ook de databank	Op welke wijze vindbaar in Gouda?	Randvoorwaarden voor de effectiviteit van programma?	Voldoen wij aan die voorwaarden? Ja/Nee
Gezondheid & zorg/ondersteuning	Stevig Ouderschap (prenataal)	Zwangeren / 0-2 jaar	Ja	Aangeboden door de jeugdgezondheidszorg (GGD Hollands Midden/HECHT)	<ul style="list-style-type: none"> - Signaleringsinstrument - Huisbezoeken - Uitvoering opgeleide verpleegkundige 	Ja
	Gouda Goed Bezig (JOGG / Kinderen naar gezond gewicht)	Goudse jeugd, jongeren (0-19 jaar)	Ja (wordt nog verder onderzocht)	Is een initiatief vanuit SPORT•GOUDA	<ul style="list-style-type: none"> - Inzet op zowel jongeren als de omgeving (voeding, actief ouderschap, actief ouderschap). - Samenwerkingen verschillende lokale partijen en partners. 	Ja
	Alleen jij bepaalt wie je bent	Jongeren in de leeftijd van 12 t/m 18 jaar, die onderwijs volgen bij een praktijkschool of op de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg van het vmbo.	Ja	Aangeboden via de scholen	<ul style="list-style-type: none"> - De beschikbaarheid van de benodigde sportfaciliteiten op de sportvereniging; - Aansluiting van de activiteiten van de interventie op het schoolrooster van de deelnemers; - Een duurzame samenwerking tussen school, sportvereniging en interventie uitvoerder 	Ja, maar wordt nog onvoldoende in Gouda benut
	Alert4You	Kinderen 0 tot 4 jaar, pedagogisch medewerkers kinderopvang en ouders	Onderzoek door Kohnstamm Instituut; werkzame elementen	Aangeboden door samenwerking van Enver en Gro-Up	<ul style="list-style-type: none"> - Uitvoering van het programma zoals beschreven en met de werkzame elementen. 	Ja
Opvoeden & opgroeien	Steunouder	- Ouders die steun nodig hebben, en dat niet in hun eigen	Ja	Aangeboden door Kwadraad Maatschappelijk Werk	<ul style="list-style-type: none"> - Screening vrijwilligers - Matching tussen gezinnen 	Ja

		netwerk kunnen krijgen -Goudse gezinnen met kinderen (0-13)			- Opvang gedurende 1 a 2 dagdelen per week.	
	Samen Oplopen	Gezinnen en jongeren tot 23 jaar die het, door uiteenlopende omstandigheden, moeilijk hebben.	Ja	Aangeboden door Kwadraad Maatschappelijk Werk	<ul style="list-style-type: none"> - Een lokale zorg- of welzijnsorganisatie, die het initiatief en de implementatie actief opstart, met - goede relaties met partners, zoals Sociaal Team, CJG, verloskundigenpraktijken, scholen (meer in het algemeen: partners die gezinnen kunnen verwijzen). - De beschikbaarheid van een coördinator, die ook hulpverlener is. - In de uitvoerende organisatie is er draagvlak voor, en kennis over, de combinatie van informele en formele zorg: het samenwerken van professionals en vrijwilligers. - De (potentiële) beschikbaarheid van vrijwilligers. - Passende financiering, bij voorkeur structureel. 	Ja
	Zorgoppas	Zorgintensieve gezinnen	Nee, wel passend onderzoek	Aangeboden door Zorgoppas	<ul style="list-style-type: none"> - Lokaal geregeld, sluit aan op het aanbod binnen de gemeente - Laagdrempelig; ouders kunnen gemakkelijk zelf hulp inschakelen 	Ja

					<ul style="list-style-type: none"> - Ouders houden de regie en kiezen zelf de meest geschikte oppas - Eigen bijdrage ouders zorgt voor eigenaarschap en beperkt aanzuigend effect 	
Werk & inkomen	Integrale Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA)	kwetsbare jongeren van 16 tot en met 27 jaar afglijdend naar de criminaliteit.	Nee	Gemeente Gouda	-Niet onderzocht	Niet onderzocht
Vrije tijd & welzijn (incl inclusie en veiligheid)	Gastlessen bewustwording van discriminatie	Leerlingen Primair en Voortgezet onderwijs	Niet onderzocht	Aangeboden door Stichting iDb (inclusie en discriminatiebestrijding) in opdracht van de gemeente	-Niet onderzocht	Niet onderzocht
	Scholierendialogen	Leerlingen Voortgezet onderwijs	Niet onderzocht	Aangeboden door Stichting 21 Maart en diverse vrijwilligers	-Niet onderzocht	Niet onderzocht
	Dealbreakers	kwetsbare jongeren van 16 tot en met 27 jaar afglijdend naar de drugscriminaliteit.	Niet onderzocht (= platform)	Gemeente Gouda	-Niet onderzocht	Niet onderzocht
Onderwijs & ontwikkeling	VoorleesExpress	ouders van jonge kinderen (2-7 jaar) met een lage SES (sociaaleconomische status), nieuwkomers met jonge kinderen en voor ouders die de Nederlandse taal onvoldoende spreken en/of een andere thuistaal spreken.	ja	Aangeboden door vve punt/ brede school	<ul style="list-style-type: none"> - Het kind heeft (risico op) een taalachterstand. - Er is sprake van een rustige en veilige thuisomgeving. - Ouders hebben moeite met het stimuleren van de taalontwikkeling van hun kind (er wordt thuis weinig voorgelezen, weinig gesproken en/of (taal)spelletjes gespeeld). - Ouders zijn gemotiveerd actief deel te nemen. 	ja

					- Het gezin heeft nog niet eerder meegedaan	
	Spel om de Hoek / Spel aan huis	ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar	Ja	Aangeboden door de Brede School	Deelnemen aan een gerichte training voor het programma is voorwaarde voor de stagiaires / Spel aan Huis begeleiders.	Ja
	Gezinsaanpak	Ouders met kinderen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.	Niet onderzocht	Aangeboden door de Brede School	Niet onderzocht	N.v.t.
	Programma Thuis in Taal (onderdeel van de Gezinsaanpak)	Ouders krijgen ondersteuning bij het stimuleren van de taalontwikkeling van hun kind(eren).	Ja	Aangeboden door de Brede School en het Taalhuis	N.v.t.	N.v.t.
	Digiboek & Babbel	Laaggeletterde of anderstalige ouders.	Ja , de aanpak is wetenschappelijk onderbouwd en beproefd in de praktijk	Aangeboden door de Brede School en het Taalhuis	N.v.t.	N.v.t.